

Napriek stresu si všetko užil a neľutuje, že nevyhral. Finalista ankety Zlatý Amos 2018 Stanislav Ďurek

V rozhovore hovorí o náročnej príprave, o tom, ako si užíva stres a ako ho posúvajú takéto skúsenosti ďalej. Ale rozpráva aj o ideálnom učiteľovi a o tom, že niektoré hlasy v anketách pre neho nemajú hodnotu.

Ján Barčiak

27.6.2018

Aké boli Vaše pocity, keď ste sa dozvedeli, že sme Vás nominovali na Zlatého Amosa 2018? Bolo to „wau“ alebo ste mali obavy?

Bolo to „wau“, najmä v zistení, že máte od niekoho podporu. Je to vždy dobrý pocit. Ak hovoríme o práci učiteľa, je podobná podpora súčasťou zmyslu tohto povolania. Teda aspoň pre mňa. Aj keď som bol nomináciou prekvapený, bral som to veľmi pozitívne. Vtedy som

ešte nevedel, čo ma čaká.

To asi nikto z nás vtedy nevedel (úsmev). Vytvoril sa tím, ktorý program vytváral a spolu s Vami ho prezentoval v rámci súťaže. Ako ste ho vnímali počas celej súťaže, ale aj počas prípravy?

Žiaci za mnou prišli ako tím zložený hlavne z dvoch tried – z II. A a II. C. Naše zadanie pre samotnú súťaž boli v podstate dve disciplíny: videovizitka (bez mojej maličkosti) a nacvičenie scény na určitú tému. Nášmu tímu prischla téma: Telesná výchova predstavená prostredníctvom tanca. Musím povedať, že vymýšľanie a cvičenie choreografie pre túto disciplínu bola najnáročnejšia vec na celej príprave. Nevieam, či si každý, kto si pozrie televízny záznam, uvedomí, koľko práce a tréningu za tým všetkým bolo. Všetky tie spoločné stretnutia, nacvičovania, nápad celej choreografie... Za ten by som sa chcel poďakovať Mirke Bátovskej z III. A. Veľmi nám pomohla a mala s nami neskutočnú trpezlivosť. Snáď bude na nás po zhladnutí záznamu ankety pyšná. Tiež ďakujem všetkým členom tímu, ktorí s nami nacvičovali a bojovali s mojou (ne)schopnosťou tancovať.

Tanec bol pre Vás asi veľkou výzvou...

Keď som sa dozvedel, že my budeme tancovať, tak som sa veľmi smial, priam až zo zúfalstva. Zahrať nejakým spôsobom podstatu telesnej výchovy prostredníctvom tanca bolo pre mňa zadanie, s ktorým som nechcel mať nič spoločné. Ale potom sme sa do toho pustili a podľa mňa nám to vyšlo.

Vnímali ste Vašu nomináciu skôr tak, že to spravíte pre tých, ktorí Vás nominovali, alebo ste do toho chceli ísť sám za seba?

Zobral som to najmä kvôli žiakom, ktorí ma nominovali, lebo by som ich možno sklamal, keby som povedal nie. Ale bolo to tak pol na pol. Pre mňa osobne to bola tiež výzva. Ja mám výzvy rád a zo svojich skúseností viem, že takéto výzvy človeka posúvajú ďalej.

Nebáli ste sa stresu?

Ja som človek, ktorý má rád stres, dokážem si ho vychutnať, dokáže ma nakopnúť. Nabíja ma energiou. Preto mám takéto veci rád.

Takže asi bolo Vaším snom byť pred kamerami...

Áno, aj keď musím povedať, že párkrát som už pred kamerami bol. Na vysokej škole som mal tú česť, že som trochu hral v divadle a tiež mám ako-také skúsenosti s vystupovaním v médiách, či ako moderátor na kultúrno-spoločenských akciách. Musím však povedať, že Zlatý Amos bola asi najextrémnejšia skúsenosť. Zobral som to ako výzvu aj preto, že mám takéto zážitky rád. Užívam si tie chvíle, keď idete na pódium a cítite vzrušenie, predstúpíte pred

divákov, vydáte zo seba všetko, na stres úplne zabudnete a užívate si to. Samozrejme, niekedy to skončí trapasom, to má potom tiež špecifický náboj :). Snáď takýmto variantom nebolo naše (a najmä moje) vystúpenie v ankete. To musia posúdiť tí, ktorí si nás pozrú v televíznom zázname.

V súťaži Zlatý Amos ste sa stretli viacerí takíto učitelia, ktorí nabrali odvahu, nebáli sa a zúčastnili sa. Stretli ste sa spolu ešte pred finále na technickom sústreďení na Čingove. Aká bola medzi vami atmosféra?

Bolo to zaujímavé. Stretli sme sa tam rôzni učitelia - zo základných škôl, odborných škôl aj z gymnázií. A musím povedať, že mnohí z nich mali počas sústreďenia a celej prípravy vrásky na čele, lebo to bolo naozaj veľmi náročné. Ja osobne som sa v niektorých momentoch vrátil do svojich študentských čias, lebo keď sedíte pred režisérom, máte mu niečo odprezentovať a potom počujete z jeho strany kritiku, je to ako keby ste sedeli na skúške a počúvali, čo vám vyčíta profesor. To je ale príznačné pre každú konštruktívnu kritiku. Ale na druhej strane sa tam zišla dobrá partia, takže to bolo fajn.

Odnášate si zo súťaže aj nejaké nové kontakty? Napríklad z radov Vašich spolusúťažiacich?

V tom pracovnom návale, ktorý sme tam prežívali, nebol veľmi čas na nejaké „sietovanie“. Ale s viacerými som sa spriatelil na Facebooku, takže sa vzájomne sledujeme. A čo je dôležité, od všetkých som cítil veľkú podporu. Bol to taký pocit hromadného stresu. V rámci príprav a samotnej súťaže som sa ale zas raz utvrdil v tom, že učiteľstvo je úžasné povolanie.

Keď sme už boli v Bratislave, počas toho času, ktorý som strávil v šatniach a v zákulisí, som si všimol, že všetci sa vedeli vzájomne podporiť, že to nebolo o nejakej rivalite. Skôr mi to pripadalo, ako keby sme prekonávali spoločný problém.

Áno, celé to bolo o tom, že „prežime to spolu a nech nás z toho nepicne“. Tá partia tam bola veľmi silná a podpora tiež. Keď sa stretnú ľudia, ktorí sú zapálení, inteligentní a sú v pohode, tak sa o žiadnej rivalite nedá hovoriť. Aj keď je to aj o tom, že si pozriete vystúpenia ostatných a trochu porovnávate, v konečnom dôsledku je aj tak všetko na porote. Tak načo si nejakou prehnanou súťaživosťou kaziť náladu a vzťahy?

Teda myslíte si, že takéto súťaže nie sú o víťazovi? Že každý si z toho môže niečo odniesť?

Mojou najväčšou výhrou bolo, že som to celé prežil a že som si odtiaľ odniesol množstvo skúseností. Síce tá hlavná cena je veľká a lákavá, ale mňa osobne nemrzelo, že sme nevyhrali, vôbec som to neriešil. Možno trochu seabedomo poviem, že podľa mňa sme boli výborní, ale to, že sme nevyhrali, bolo na poslednom mieste, lebo katarzia z toho celého bola obrovská. Trochu sa smejem, že najväčšou výhrou pre mňa bolo vedomie, že mám konečne čas na svoju

rodinu a prácu. No na druhej strane som si to na pódiu veľmi užil. Dúfam, že si to užili aj všetci študenti z nášho tímu a odniesli si množstvo skúseností ako ja. Mal som totiž možnosť nazrieť do kuchyne šoubiznisu, vystupovať na doskách, ktoré znamenajú svet, konfrontovať sa v slovných súbojoch s ostrieľanými moderátormi (najmä s Adelou Vinczeovou), spolupracovať so super ľuďmi v rámci tímovej práce, kreatívne sa prejavíť...

Teraz sa presuňme z „veľkého Amosa“ na našu školu. Tu ste istým spôsobom „hviezda“ – šesťkrát za sebou ste vyhrali nášho školského Amosa, študenti si pochvaľujú vaše hodiny, mnohí z nich Vás označujú za akýsi vzor. Je pre Vás komfortné byť „oblúbeným učiteľom“?

S víťazstvami v ankete je to trochu otázne. Musím povedať, že pravidlá tej súťaže nie sú úplne férové pre každého učiteľa. Druhá vec je, že učím predmety, ktoré si vyslovene vyžadujú komunikáciu, dialóg, a často sa na hodinách rozprávam so študentmi na témy, ktoré ich vyslovene zaujímajú – či už na občianskej, alebo na umení a kultúre. Je to teda do veľkej miery aj charakterom mojich predmetov. No fakt je, že na popredných miestach sa umiestňujú aj učitelia, ktorí učia napríklad matematiku a fyziku. Niečo na tej mojej oblúbenosti teda predsa len bude :). Čo sa týka mojich hodín, po tých pár rokoch cítim, že by som ich mal viac inovovať, že som vo svojej snahe robiť hodiny zaujímavými akosi poľavil. Je to spôsobené vo veľkej miere únavou zo systému nášho školstva, ktorý podobný elán skôr ubíja ako podporuje. No nechcem sa vyhovárať. Byť oblúbeným je úžasná vec, no ako sa hovorí: Svetská sláva, poľná tráva. Platí to najmä v prípadoch, keď je tá oblúba spôsobená len tričkom Deadpool, alebo určitou uvoľnenosťou, ktorú moje hodiny občas prinášajú.

Myslíte si, že by sme mali mať učiteľov, ktorých pokladáme za vzory? Neupíname sa tak veľmi na nich ako na ľudí a nezabúdame na to, čo nás chcú naučiť?

Je potrebné, aby ste mali vzory. So vzormi je to však zložité. Čo je to vzor, či konkrétne učiteľský vzor? Čo si mám na ňom všimnúť, čo si mám z neho brať k srdcu? To, že je niekto oblúbený učiteľ, ešte neznamená, že je dobrý učiteľ. A myslím, že napríklad vo vzťahu ku mne je veľa takých žiakov, ktorí hovoria, že „Ďurek je sympťák, Ďurek je fajn človek, dám mu hlas do ankety“, no na mojich hodinách nedávajú pozor. Hlasy od takých žiakov beriem ako žiadne hlasy. Je to vo vzťahu ku mne, alebo vo všeobecnosti k učiteľovi, niečo povrchné. Na druhej strane, keď vidím, že študent si berie to podstatné, čo mu chcem na hodinách povedať, tak to oceňujem. Alebo sa o to aspoň pokúsi. Ak je učiteľ naším vzorom v oboch prípadoch, v tom aký je človek a v tom, čo chce žiakovi odovzdať, tak nech sa páči. Ja osobne sa za vzor určite nepovažujem.

Počas finálového víkendu v Bratislave som si všimol, že mnohí žiaci uvádzali ako jeden z dôvodov, prečo svojho učiteľa nominovali, aj to, že v ňom majú priateľa a že sa s ním môžu porozprávať o všetkom. Ako vidíte vy priateľstvo učiteľ-žiak?

To, že sa žiaci so mnou môžu porozprávať o všetkom, ešte neznamená, že sú mojimi priateľmi. Učiteľ je v určitom smere psychológ a s tým tiež nechodievate na kávu. Som vždy otvorený sa so žiakom porozprávať o jeho problémoch a môže to byť aj môj „nepriateľ“. Je to podľa môjho názoru súčasťou učiteľského poslania, byť žiakovou oporou, radcom. To však nevyklučuje aj poslanie kritika a určitého dozorca. Kamarátsky prístup (to rozhodne nie je priateľstvo) vo vzťahu učiteľ – žiak je úžasná vec, no zároveň aj veľmi nebezpečná. Z pohľadu žiaka je dôležité, aby vedel, že treba zachovať určité hranice. Vždy tam bude rozdiel z pohľadu sociálneho statusu. To ale, samozrejme, platí aj u učiteľa. Každý extrém je zlý. Vzťah učiteľ – žiak je najmä vzťahom profesionálnym. Priateľstvo je vo všeobecnosti niečo vzácné, krehké, niečo veľmi špeciálne. „Nebezpečenstvo“ vzniku priateľstva medzi učiteľom a žiakom dáva tomuto povolaniu špecifický náboj. Mám v radoch študentov, a najmä bývalých študentov, zopár priateľov. Vedia mi ukázať vec z iného pohľadu, sú dobrými partnermi do diskusie (týkajúcej sa súčasnej politickej situácie, ale aj nesmrteľnosti chrústa), som s nimi rád, nikdy nespochybnili moju profesionálnu autoritu, zachovávajú (či zachovávali) školské dekorum, majú ma v úcte a ja ich. To je charakteristika priateľstva a platí to aj o priateľstve medzi učiteľom a žiakom.